

SKŁADKOWO KURIER

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUŃ

Prenumerata
na miejscu 1 zł. 80 gr., na prowincji i z odnośnikiem do domu 2 zł. 50 gr.
Ogłoszenia
za wiersz milimetry na pierwszej stronie 10 groszy polskich, na drugiej i trzeciej — 5 gr., na czwartej — 5 gr. Ogłoszenia drobne po 3 grosze za wyraz. Tłustym drukiem — podwójnie. Najm. ogł. — 30 gr. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterokolumnowy. Ceny ogłoszeń, podane w złotych polskich, obliczane będą podług kursa złotego franka, ustalonego przez Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 28. № P. K. O. 61.783.

We wtorek dnia 22-go stycznia, w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

ś. † p.

Dr. Jana Szweykowskiego

odbędzie się żałobne nabożeństwo o godz. 10 i pół rano na które zapraszają Krewnych, Przyjaciół, Kolegów i Życzliwych pamięci drogiego zmarłego

ŻONA I DZIECI.

DOM ROLNICZY
H. MÜHSAM SP. AKC. WŁOCŁAWEK
POLECA NA SEZON WIOSENNY
SUPERFOSFAT ORAZ **NASIONA**
WSZELKIE
PO CENACH PRZYSTĘPNYCH
NA ŻĄDANIE WYSYŁAMY OFERTY. — TELEFON Nr. 123.

...Nie dręczmy się, jak dręczą się poganie, którym nie świeci nadzieja...
Pascal.

Socjaliści a reforma rolna.

Socjalizm, który głosi o sobie, że jest naukowo stwierdzoną receptą na wszystkie dolegliwości społeczne w chwili, kiedy jego twierdzenia formułował Karol Marks, a więc przed jakimiś 60-70 laty, nie nadawał szczególnego znaczenia sprawie rolnej. Chłopi mieli tak samo zniknąć z powierzchni ziemi, jak rzemieślnicy wobec wielkiego fabrykanta. W warunkach takich można się było nie liczyć ze skazaniami na rychłą zagładę marzeniami mas rolniczych o własnym gospodarstwie.

Okazało się niebawem, że i w przemyśle koncentracja nie odbywa się całkiem według Marksa, w rolnictwie zaś drobne gospodarstwa okazały wielką żywotność. Marzenia chłopskie o własnym gospodarstwie nie traciły bynajmniej na nateżeniu i socjaliści niemieccy dochodzili do przekonania, że muszą te marzenia wprowadzić do swego programu, jeśli chcą mieć jakiegoś wpływu na wsi. Stąd pochodzą wahania w tej sprawie niemieckiej socjalnej demokracji i sprzeczne uchwały jej zjazdów.

W podobnie kłopotliwym położeniu znaleźli się socjaliści nasi. Centralny Komitet Wykonawczy przy-

gotował na Kongres, który odbył się w Krakowie na początku r. b. projekt rezolucji w sprawie rolnej. Główną jej podstawą było pozostawienie większym właścicielom ziemskim po 180 hektarów i przejęcie całej nadwyżki bez wykupu na rzecz państwowego zapasu gruntowego. Z zapasu tego miałyby wprawdzie pozostać bez zmiany pewne większe gospodarstwa uprzemysłowione, oraz tworzyć się kooperatywy rolne, główna jednak część zapasu podzielona być miała czego wynikiem, jak można się domyśleć, byłoby niezadowolenie ludności robotniczej. Niektórzy dowodzili wprawdzie, że obawy są niesłuszne, bo — wbrew oczywiście wszelkim teorjom Marksa, gospodarstwa mniejsze są wydajniejsze. P. Perl uspakajał, że jeśli obniżenie produkcji nastąpi, to tylko czasowo. Inni zwracali uwagę, że żaden chłop nie zapłaci grosza nawet za ziemię, gdy na parcele po 5 do 15 hk. (zależnie od wartości gleby), który nabywał by na rozplaty mieli bezrolni i mało-rolni.

Zarówno w prasie socjalistycznej, jak i na Kongresie Krakowskim wytoczono jednak bardzo poważne ar-

gumenty przeciw tej rezolucji, i to argumenty bardzo różnorodne. Przyznać wszyscy musieli, że rozparcelowanie wielkiej własności jest bardzo dalekie od recepty socjalistycznej na dolegliwości społeczne. Ale zwolennicy rezolucji głoszą, że wywłaszczenie bez wykupu podważa prawo własności wogóle, a więc toruje niejako drogę oczekiwanej rewolucji społecznej. Natomiast liczni przeciwnicy dowodzą wręcz przeciwnie, że zwiększenie ilości posiadaczy wzmocni tylko może przywiązanie do własności prywatnej i utrudni powszechne z czasem wywłaszczenie.

Na Kongresie p. Hołdwo słusznie wskazywał, że program rolny P. P. S. jest właściwie ludowcowy, a nie socjalistyczny, że nie parcelacja lecz upaństwowienie ziemi winno być podstawą reformy. Nie kto inny, jak były prezes ministrów poseł Moraczewski podniósł obawę, że proponowana reforma obniży produkcję rolną, co odczują przedewszystkiem miasta, się dowie, że państwo dostało ją za darmo.

P. Poseł Moraczewski zaproponował nawet odesłanie projektu rezolucji do Rady Naczelnej dla opracowania nowego.

Przeciwko temu zaprotestowali jednak wszyscy, biorący bezpośredni udział w „robocie na wsi”, gdyż odrzucenie reformy rolnej zmusiłoby agitatorów od ucieczki ze wsi. Ostatecznie Kongres uchwalił propozycję p. Perla, stanowiącą nie tyle kompromis, co wybieg. Brzmi ona: „Kongres przyjmuje w ogólnym zarysie przedłożony projekt reformy rolnej i poleca związkowi posłów socjalistycznych opracować na jego podstawie projekt ustawy”.

Socjalistyczny klub parlamentarny wybrnie zapewne z kłopotu za pomocą jakiegoś fortelu. W każdym razie ta niby uchwała w sprawie rolnej, podobnie zresztą do innych

uchwał świadczy o niemocy i bezradności socjalistów naszych.

Stać ich na agitację, ale nie na program polityki realnej, o której tak dużo prawili w Krakowie.

J. Hlasko.

Z Rady Miejskiej.

Posiedzenie zajął Prezes p. Dr. W. Piasecki w dn. 10 b. m. o godz. 8 wiecz. Protokół poprzedniego posiedzenia, odczytany przez radnego sekretarza p. L. Opoczyńskiego, Rada Miejska zatwierdziła.

Komunikaty Magistratu: 1) w sprawie likwidacji zatargu z p. ławnikiem Zbrożną i zwrócenia mu dawnych decernatów, 2) w sprawie systemu waloryzacji podatków miejskich, 3) w sprawie waloryzacji opłat za prawo jazdy i 4) w sprawie waloryzacji stawek podatku od przedmiotów zbytku. — Rada Miejska przyjęła do wiadomości.

Sprawa uchwalenia prowizorium budżetowego za I kwartał 1924 r., wobec równości głosów (14) za i przeciw wnioskowi, odroczoną została do następnego posiedzenia.

Na wniosek Magistratu Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła w I czytaniu „Upoważnić Magistrat:

1) do zaciągnięcia na dalszą rozbudowę kolonii robotniczej w m. Włocławku, w Polskim Banku Komunalnym pożyczki na sumę 500.000.000 (piećset milionów mkp.) na warunkach ustalonych przez Polski Bank Komunalny w porozumieniu z Magistratem m. Włocławka.

2) Do ustalenia terminów spłat oraz wszelkich wogóle warunków pożyczki i przyjęcia zobowiązań z pożyczką związanych.

3) Do przeprowadzenia wszelkich czynności prawnych w związku z zaciągnięciem pożyczki.

Przytem Rada Miejska zaznacza, że z tytułu niniejszej pożyczki m. Włocławek poddaje się statutowi Polskiego Banku Komunalnego, oraz przepisom wydanym lub mogącym być wydanymi w przyszłości przez Władze Banku oraz Min Robót Publ. i Skarbu.

Na wniosek Prezydium Rada Miejska 28 głosami p-ko z uchwaliła:

1) Artykuł 7) Regulaminu Rady Miejskiej zmienić jak następuje: „Członek Rady, nie przybywający na posiedzenie bez podania okoliczności usprawiedliwiających, płaci karę do 1 zp. Członek Rady nie przybywający na drugie posiedzenie, bez podania okoliczności usprawiedliwiających, płaci karę do 2 zp.

2) Do art. 26) Regulaminu R. M. dodać: Radny Członek komisji, nie przybywający na posiedzenie komisji z powodu urlopu, choroby, lub innej przyczyny, obowiązany jest dać pi-

mienne pełnomocnictwo jednemu z radnych na zastępstwo, pod rygorem kary, przewidzianej art. 7) za niebywanie na posiedzeniach Rady Miejskiej.

Na wniosek Magistratu Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła:

1) Zatwierdzić przedstawiony przez Magistrat i dołączony do akt Rady Miejskiej nowy, uzgodniony z Ustawą o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych. „Statut o poborze na rzecz m. Włocławka opłaty od umów oprzeżeniu własności nieruchomości“ z następującymi poprawkami:

a) w art. 4) słowo: „stemplowa“ zmienić na: „komunalna. b) w art. 10 mkp. 10.000.000 zmienić za 10 zł. p. 2) Anulować uchwały Rady z dnia 20.XI 1922 r. i z 18.I 1923 r. w przedmiocie pobiera tycbże opłat.

Na wniosek Konwentu Seniorów Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła:

Ogłosić konkurs na stanowisko Viceprezidenta m. Włocławka z terminem zgłaszania ofert do 10 lutego 1924 r.

Ogłoszenia opublikować w prasie miejscowej i w „Kurjerze Warszawskim“.

P. Viceprezes Mańkowski oświadczył, że grupa pracy w tej sprawie wstrzymuje się od głosowania.

Wniosek nagły Magistratu o zatwierdzenie nowej taryfy opłat kanalizacyjnych, Rada Miejska przekazała Komisji Finansowo Budżetowej dla zaopiniowania.

Na wniosek nagły Grupy Narodowej Rada Miejska 19 głosami p-ko 11 uchwaliła:

A. 1) Pobrać nadzwyczajną daninę na rzecz doraźnej pomocy dla najbiedniejszej ludności m. Włocławka w postaci jednorazowego nadzwyczajnego dodatku do miejskiego podatku szkolnego w rozmiarze takiegoż dodatku pobranego za IV kwartał 1923 r.

2) Zwrócić się do Władz Nadzorczych z usilną prośbą o jaknajpóźniejsze zatwierdzenie wymienionej daniny w celu umożliwienia jej realizacji w najkrótszym czasie, gdyż, aczkolwiek takie załatwienie sprawy pomocy dla cierpiących wyjątkową nędzę nie jest ustawowo przewidziane, to jednak wyjątkowo katastrofalne warunki ekonomiczne, również nie przewidziane przez prawodawcę, zmuszają miasto do wzięcia na swe własne barki, bez odwołania się do pomocy Skarbu, ciężaru dla uniknięcia

Jakie będziemy mieli monety?

Złote monety po 100, 20, 10 i 5 złotych. — Srebrne po 5, 2, 1, i pół złotego. — Niklowe i brązowe.

Według opracowanego przez min. skarbu Rządu Narodowego projektu ustawy monetarnej, jednostką monetarną Rzeczypospolitej Polskiej ma być złoty polski, zawierający dziewięć trzydziestych pierwszych grama czystego złota. Złoty dzieli się na sto groszy. Jak widać zatem, ustawa opiera się na monetaliźmie złotym. Zasadnicza jednostka monetarna jest równa frankowi złotemu.

Monety mają być wybijane:

Ze złota: po sto złotych, dwadzieścia złotych, dziesięć i pięć złotych.

Ze srebra: po pięć złotych, po dwa złote, po jednym złotym i pół złotego.

Z niklu: po dwadzieścia groszy, i po dziesięć groszy.

Z brązu: po pięć groszy, po dwa grosze i po jednym groszu.

Minister skarbu może zarządzić czasowe wybijanie monet poniżej pięciu złotych również i z innych kruszców i w tym wypadku ustala rodzaj kruszczu, rozmiary i wagę tych monet.

Monety złote wybijane mają być ze stopu, zawierającego na tysiąc części ogólnej wagi dziewięćset części złota i sto części miedzi; monety srebrne: po pięć złotych, ze stopu, zawierającego dziewięćset części srebra i sto miedzi; monety po po dwa, jednym i pół złotego ze stopu, zawierającego 835 części srebra i 165 części miedzi, monety niklowe z czy-

stego niklu, monety brązowe ze stopu, zawierającego na tysiąc części ogólnej wagi 950 części miedzi, 40 części cyny i 10 części cynku.

Kasy państwowe przyjmować mają monety wszelkich rodzajów w każdej ilości z wyjątkiem tych wypadków, w których należności, w myśl obowiązujących przepisów, mają być uiszczane w zlocie.

Państwo wybijać może monety złote bez ograniczeń kwoty ogólnej, natomiast monety srebrne po pięć złotych tylko do kwoty trzech złotych na każdego mieszkańca państwa, zaś po dwa jeden i pół złotego tylko do kwoty łącznie trzech złotych na każdego mieszkańca i wreszcie monety mniejszej wartości łącznie do wysokości kwoty jednego złotego na każdego mieszkańca.

Monety złote wybijane być mogą albo na rachunek państwa, lub na rachunek osób prywatnych pokrywających koszty wybijania i zgłaszających do przebiccia na monetę ilości złota nie mniejsze od stu gramów. Monety z innych kruszców mogą być wybijane wyłącznie na rachunek państwa.

Wykonanie nastawy oraz znaczenie terminów puszczania w obieg monet złotych powierza się ministrowi skarbu. Dzień wejścia w życie ustawy ustali dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

najsmutniejszych konsenkwenj. Wyjątkowe czasy wymagają wyjątkowych zarządzeń.

3) Otrzymane z daniny fundusze, dla zrealizowania doraźnej pomocy, przekazać Delegacji Opieki Społecznej przy Magistracie m. Włocławka, upoważniając tę delegację do kooptowania dla tej czynności instytucji dobroczynnych, istniejących w m. Włocławku.

b) Na wniosek p. ławnika Zbrożyny Rada Miejska dodatkowo uchwaliła:

1) Polecić Magistratowi opracowanie statutu pomocy i opieki nad ubogimi, wraz z wynalezieniem środków pokrycia wydatków z pomocą tą związanych.

2) Upoważnić Magistrat do asyg-

nowania sum do 1000 zł. na doraźne cele opieki społecznej.

Na tem posiedzenie zamknięto o godz. 11 m. 30 w nocy.

Co słychać w Łodzi.

W dniu onegdajszym w sali obrad rady miejskiej odbyła się konferencja przedstawicieli wszystkich związków zawodowych w Łodzi. Przedmiotem obrad było określenie stanowiska w stosunku do zatargu w przemyśle metalowym i obrady nad propozycją przemysłowców metalowych obniżenia zarobków robotniczych.

Reprezentowane na konferencji związki zawodowe wypowiedziały się za proklamowaniem powszechnego strajku w Łodzi dla poparcia akcji robotników przemysłu metalowego.

MYSŁI.

Jako złoto w ogniu, tak przyjaźniela w potrzebie doświadczamy. Jeśli tedy na towarzysza co przyjdzie pomnij, że natenczas masz miejsce okazać się, jeśliś mu przyjacielem; bo pochlebce, pókiś w szczęściu, jako cień w jasny dzień, tak cień nasładową (t. j. idą za tobą); jako najmniej fortuna zmyli, równie jako i cień, kiedy słońce za chmurę zajdzie, ani wiedzieć gdzie się podzieją. Przystoi tedy prawemu przyjacielowi, na złość fortunie, która niestała jest, przy towarzyszu mocno stać.

Ale że fundament przyjaźni cnota jest, niech się o to człowiek naprzód stara, aby co najlepszym był, potem, będąc sam dobrym, u dobrych przyjaciół szukać.

Gnuśny, utratny, lakomy, zwadliwy to niedobry przyjaciel. Dobrodziejstwo, nadzieja, miłość, nauka, powolność, pochlebstwa — wszystko to nam miłość u ludzi jedna.

Jan Kochanowski.

Ponieważ jednak w konferencji tej nie brały udziału związki włókienniczy „Praca“ i związek chrześcijański, uchwała ta prawdopodobnie nie zostanie przeprowadzona, tem więcej, że kierownictwa tych ostatnich związków wypowiedziały się przeciw strajkowi powszechnemu.

ŁÓDŹ (AW). W Łodzi lada dzień grozi wybuch strajku pracowników tramwajowych na tle żądań ekonomicznych. Dyrekcja podobno nosi się z zamiarem zlikwidowania ruchu tramwajowego wogóle ze względu na olbrzymi deficyt.

Firmy chrześc. we Włocławku.

Przetwory smołowcowe: Kocent i Goździewicz, ul. Kaliska 44; M. Leśniński, ul. Kaliska 39.

Skład mebli: A. Piasecki, ul. Żabia 9; J. Rządowski, ul. Przedmiejska 18; W. Ossowski, Nowy Rynek 2; T. Dzieciolowski, ul. Cyganka 11; J. Mięgoć, Nowy Rynek 5.

Zabawki, obrazy: J. Nowakowski, ul. Żabia 13; M. Szelińska, ul. Cyganka 17.

Farby i lakiery: Fabryka „Nobiles“, ul. Łęgska 23.

Maszyny rolnicze: „Wisła“, ul. Toruńska 26; Kujawska Fabryka Maszyn, ul. Litewska.

Zakłady powroźnicze: S. Olszewski, ul. Zamcza 14; W. Skonieczny, ul. Tumska 13.

Zakłady rymarskie: A. Lewandowski, Nowy Rynek 6.

Ludzie dobrej woli a język polski.

Był czas, kiedy byliśmy bardzo pobłażliwi dla polszczyzny, którą posługiwali się przybywający do nas z kresów i z Rosji rodacy. Myśleliśmy logicznie: Pobędą jakiś czas w kraju, poddadzą się dobroczynnym wpływom ojczyzny, będą obcowali z literaturą i swój zanieczyszczony rusycyzmami język oczyszczą, wypolerują i uzgodnią z gramatyką i stylistyką polską. Po upływie kilku lat będą mówili i pisali tak, jak my.

Ale właśnie tych kilka lat upłynęło i okazali się, że pomyliliśmy na całej linii. Nasi kresowcy i re-emigranci z Rosji często tak mówią i piszą po polsku, jakby zgola nie zdawali sobie z tego sprawy, że tak mówić i pisać nie wolno. Jest to tem przykrzejsze i tem smutniejsze, że dotyczy przeważnie ludzi inteligentnych, światłych, doskonałych nieraz zawodowców, zabierających często głos publicznie i mających istotnie to i owo do powiedzenia. Połowa jednak wartości tego, co mówią lub

piszą, przepada z powodu fatalnego ich języka. Ani tego słuchać nie można spokojnie, ani tembardziej, wydrukować. Często się zdarza, iż redakcja nawet dobry i rozumny artykuł, napisany przez takiego polaka musi odrzucić, bo niepodobieństwo jest poprawić go.

Dzieje się tu podwójna krzywda — i nam, i im, a zwłaszcza im, którzy posadzają nas o niechęć do siebie. Tymczasem wcale tak nie jest i dla tego trzeba raz położyć kres nieporozumieniom i zapytać publicznie wszystkich zainteresowanych, dla czego przy dobrej woli służenia państwu i narodowi polskiemu nie zdobędą się na dobrą również wolę w stosunku do języka i nie popracują przez jakiś czas nad tem, aby nauczyć się poprawnie mówić i pisać po polsku, a więc w swoim własnym języku, bo przecież urodzili się i czują polakami!

A nie jest to rzecz do osiągnięcia niemożliwa. Trzeba tylko naprawdę trochę popracować.

Znam angiłika, który mówi i pisze po polsku bardzo poprawnie. Znam szweda, który zaledwie cztery lata jest w Polsce, a już pyrozumiewa się naj-

zupełniej dobrze i gładko po polsku z polakami. I, doprawdy, obaj ci cudzoziemcy daleko mniej rażą w towarzystwie polskiem swoją wymową i nieuniknionymi błędami, niż nasi rodacy, którzy zapomnieli w Rosji własnego języka.

I to jest bardzo dziwne, zdarzało mi się bowiem spotykać w Rosji Niemców, Anglików i Francuzów, którzy mieszkali tam dziesiątki lat, a jednak mówili po niemiecku, po angielsku i po francusku tak, jakby wczoraj dopiero wyjechali z Niemiec, Anglii i Francji. Żadnych naleciałości obcych, żadnych dziwolągów językowych. Coś widać w nich strzegło mowy ojczystej, coś kazalo im ją pielęgnować i dbać o jej zachowanie.

Wśród polaków było inaczej. Ci bardzo łatwo przyswajali sobie naprzód wyrazy, a potem całe zwroty rosyjskie. Psuli sobie wymowę, a z biegiem czasu nawet przestali myśleć po polsku. Myśli swoje tłómaczyli natomiast z języka rosyjskiego na polski. Tak powstała owa charakterystyczna mieszanina dwóch języków, która nas dzisiaj tak drażni i boli. Trzyma się to uparcie wielu z tych polaków, którzy czas dłuższy

przebywali w Rosji i oto mamy dzisiaj wśród siebie ludzi, zajmujących wybitne stanowiska w życiu społecznym i państwowym, powołanych nieraz z mocy tych stanowisk do reprezentowania społeczeństwa lub rządu polskiego, a przemawiających publicznie lub piszących swoje referaty językiem tak strasznym, tak nieudalnym, że pierwszy lepszy rzemieślnik warszawski mógłby ich swoją polszczyzną zakasować w mowie i piśmie.

Otóż tak dłużej być nie może. Niema rady. Trzebaby z tem skończyć. Gramatyka i stylistyka nie są książkami, o które byłoby trudno. W każdej księgarni jest sporo podręczników w tym zakresie, nadto jeżeli ludzie uczą się obcych języków „metodą Berlitz“ w ciągu czterech miesięcy, to, kto wie, czy nie należałoby zastosować także i tej metody, aby pozbyć się ciężkiego grzechu nieposzanowania mowy ojczystej.

A niestety, mamy tu do czynienia z bardzo wyraźnym nieposzanowaniem największego skarbu narodowego.

Java.

Co niesie dzień?

STYCZEŃ
17
CZWARTEK

Dziś: Antoni op. w.
Jutro: Stol. św. Piotra w Rzymie., Pryska p. m.
Wschód słońca o g. 8.5
Zachód o g. 4.15
Wsch. księżycy o g. 1.8
Zachód o g. 3.35—

Kurs franka złotego waloryzacyjnego na dzień 17 stycznia wynosi 1.900.000 mk.

Z giełdy.
Dolar 9 750.000
Funt angielski 41.000.000
Frank szwajcarski 1.683.000
Frank francuski 424.000
Liry włoskie 438.000
Korony austriackie (100) 139.00
4% poz. premi. 450.000 — 8% poz. złota, 1.200.000, 6% bony serja II A 1.550.000.

Ceny złota w P. K. K. P. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa płaciła w dn. 15 b. m. za rubla złotego 5,014,000 mkp., za rubla srebrnego 3,333,600mkp., za markę złotą 2322,000; srebrną 926,000; za złotą koronę austriacką 1.974,800, srebrną 773,200; za złotą jednostkę monetarną Unji łacińskiej (frank złoty) 1.88 9,900; frank srebrny 773,200; za dolara złotego 10,7 0,000, srebrnego 4,455,900; za złoty funt sterl. 47,442,000, za szylinga srebrnego 968,500; za gram czystego złota 6,479,200, srebra 185,200 mkp.

Zebranie Sodalicii Królowej Korony Polskiej odbędzie się w piątek o g. 7 i pół wieczorem w gimnazjum im. Długosza.

Wieczornica u Wioślarzy. Zarząd Tow. Wioślarskiego urządził w sobotę dnia 19 b. m. w lokalu własnym przy ul. Łęskiej zabawę taneczną dla członków T-wa i ich rodzin oraz wprowadzonych gości. Początek zabawy o godz. 10-ej wiecz. Stroje wizytowe.

Pobór rocznika 1903 i ćwiczenia rezerwistów. W ciągu kwietnia, maja i czerwca odbyć się ma pobór rocznika 1903. Uznani za zdolnych do czynnej służby powołani zostaną do szeregów w listopadzie. W maju br. zostaną wcieleni do szeregów ci poborowi z rocznika 1902, którzy w czasie poboru uznani zostali do czynnej służby, a przydzieleni do zapasu. Również w bieżącym roku przewidziane są dalsze ćwiczenia rezerwistów. Jak wiadomo rezerwiści roczników 1898, 1897 i 1896 odbyli ćwiczenia w roku ubiegłym, a w wsch. Małopolsce nie odbył jedynie ćwiczeń rocznik 1897. Termin ćwiczeń nie jest znany.

Nowa ustawa o pracy w święta. Min. pracy przesłało sferom gospodarczym nowy projekt ustawy o pracy w dni świąteczne. Projekt ten jest już piątym z rzędu od chwili wejścia w życie ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu. Projekt przewiduje m. in., 13 dni świątecznych, w których praca najemna odbywać się nie może. Nie dotyczy to dozorców i pracowników domowych.

W sprawie przestrzegania drogi urzędowej. Znaczna bardzo ilość instytucji społecznych i osób prywatnych kieruje podania swoje o subwencje i zasiłki państwowe przeważnie wprost do urzędu Wojewódzkiego, a nawet do Ministerstwa pracy i Opieki społecznej z zupełnym pominięciem władzy administracyjnej I instancji to jest Starostwa.

Wobec tego, że przy udzieleniu subwencji państwowej Ministerstwo wzgl. Województwo bierze za podstawę przede wszystkim opinię władz administracyjnych I instancji, załatwienia wspomnianych podań podlega koniecznej zwłoce, spowodowanej zwrotem tychże celem zaopatrzenia ich opinią Starostwa.

Zwłokę powyższą przypisują interesowani petenci z reguły brakowi sprężystości administracji państwowej, przedkładając odnośnie nieuzasadnione przeważnie zażalenia tym władzom,

na których ręce przesłały swoje podania, zapominając o tem, że spowodowaną zwłokę przypisać mają w pierwszym rzędzie swej winie z powodu pominięcia tylokrotnie wskazanej drogi urzędowej.

Jak z powyższego wynika, zwracanie się z wnioskami wyżej wspomnianymi wprost do Ministerstwa wzgl. Województwa jest niecelowe, wobec czego w interesie wnioskodawców polecamy skierowywanie swych wniosków do tut. Starostwa, które po zaopiniowaniu wyśle je niezwłocznie do Ministerstwa wzgl. Województwa.

Wypuszczenie bonów podatkowych. W dniu 30 stycznia r. b. zostaną wydrukowane bony podatkowe i będą sprzedawane we wszystkich instytucjach bankowych po kursie franka złotego.

Z poczty. Od dnia 16 b. m. wprowadzone zostały przez Ministerstwo Poczty i Telegr. t. zw. telegrafy listowe, które po cenie niższej o 50% od telegr. zwykłych można nadawać w godzinach od 6 do 11 wieczorem. Telegrafy listowe nadawane mogą być tylko do większych stacji, a to ze względu na to, że te ostatnie posiadają nocną służbę. Telegrafy wspomniane doręczane będą jak zwykłe listy bez żadnych pokwitowań. Za doręczenie poczta nie bierze na siebie żadnej odpowiedzialności.

Nowe opłaty pocztowe. Obowiązuje nowa taryfa pocztowa, według której list zwykły w kraju kosztuje 200.000, polecony 400.000, a zagraniczny 600.000 mkp.

Konta zagraniczne w P. K. O. Ministerjum Skarbu ustaliło maksymalną wysokość jednorazowej wpłaty na konto uczestników P. K. O., mających stałe miejsce zamieszkania zagranicą państwa (firmy zagraniczne), na 10 milionów marek.

Kasa chorych waloryzuje składki. Ministerjum pracy i opieki społecznej opracowało projekt rozporządzenia o waloryzacji opłat na rzecz kas chorych. Projekt przewiduje przeliczenie wszystkich składek, mających wpływ do kas chorych po dn. 1 stycznia r. b., na franki złote, według kursu dnia wypłaty zarobków ubezpieczonym.

Zaległe do dn. 31 grudnia ub. r. składki mają być przeliczone na franki złote według kursu z dn. 1 stycznia 1924 r.

Z T-wa Gimn. „Sokół“. Sekcja Dramatyczna T-wa, która od dłuższego czasu nie dawała znać o sobie, została powołana do życia i sadzonem jej bodaj będzie pracą obecną zaćmić całą dotychczasową swoją, chlubną zresztą, działalność, świeżo ugrupowane bowiem towarzystwo amatorskie rozporządza tak wybitnymi siłami jak: p. Opoczyńska-Postolska, znana szerszemu ogółowi deklamatorką, uczennicą Osterwy, oraz p. Stargulewska, dobrze znana w naszym grodzie z licznych występów scenicznych, inne w zespole pań; pozatem pp. Kasperkiewicz, Kolućki, Kowalski, Podolski i inni w zespole panów. Stanowisko reżysera powierzono p. Rogalskiemu, pierwszemu z kierowników Sekcji T-wa, pod którego reżyserją odegrane były w swoim czasie z wybitnym powodzeniem: „Grube ryby“, „Teść“, „Stare miasto“ i t. p. Do pracy przystąpiono z zapałem, już więc w końcu bieżącego miesiąca odbędzie się przedstawienie inauguracyjne, które będzie jednocześnie wieczorem śmiechu, gdyż przemówi ze sceny jedyny dowcip arcy mistrza i twórcy komedji nieśmiertelnego Fredry.

Odegraniami mian. będą: „Consilium Facultatis“, kom. w jednym akcie i „Jestem zabójcą“, kom. w 2-ch odsłonach-proz. Tak więc wybór sztuk, jak i kierownictwo oraz dobór sił wykonawczych pozwalają przypuszczać, że czeka tutejsza publiczność w czasie niedługim niezwykła ucztą artystyczną w sali teatru „Nowości“.

Rezolucje lokatorów.

Onegdaj odbył się w Warszawie wielki wiec lokatorski zorganizowany staraniem Zw. Powszechnego lokatorów i sublokatorów Rzeczypospolitej. Przewodniczył mecenas Margiel. Liczba obecnych wynosiła około 1.000 osób. Przewodniczący oświadczył zebranym, że dn. 12 b. m. premier Grabski przyjął delegację lokatorów, która zażądała wycofania z komisji prawniczej w Sejmie nowej ustawy o ochronie lokatorów, jako wniesionej przez rząd Witosa i przechylającej się na stronę właścicieli domów. Po-

dobno p. premier miał obiecać, że ustawa ta będzie wycofana. Uchwalono w końcu: cofnięcie noweli o ochronie lokatorów, która już przeszła przez drugie czytanie i utworzenia specjalnej komisji, w której skład weszliby także delegaci Zw. lokatorów w celu opracowania nowego projektu ustawy: nie wykluczenie żadnych lokali z pod ochrony lokatorów; podniesienie opłat za lokale przedsiębiorstw handlowych i utworzenie specjalnej komisji regulującej. Sprawy remontu domów mieszkalnych.

Sprawy wojskowe.

Od szeregu miesięcy przygotowywane prace oddziału 5 sztabu generalnego nad zestawieniem pierwszego, normalnego w wojsku polskiemu awansu, jak się dowiadujemy, dobiegają końca. Gotowa lista awansowanych oficerów tak ze starszeństwa jako też i z wyboru zostanie w najbliższych dniach przedłożona ministrowi spraw wojskowych do podpisu, poczem zostanie przekazana Prezydentowi Rzeczypospolitej do zatwierdzenia.

W myśl rozkazu M. S. Wojsk.

sztab gen. oddz. 5 zostały wstrzymane do czasu ogłoszenia tegorocznych awansów przeniesienia z jednego korpusu osobowego do drugiego, dokonywane na mocy ustawy „o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów W. P.“ tych oficerów, którzy posiadają warunki do awansu, tak ze starszeństwa jak i z wyboru. Prośby oficerów nadesłane już do D. O. K. i M. S. Wojsk. po dniu 15 grudnia 1923 r. zostaną przechowane i przedłożone po ogłoszeniu awansu.

Nowy mnożnik księgarski. Mnożnik księgarski od dziś zostaje podwyższony do 1,200,000.

Dziesięciomiljardowe kary na paskarzy. Dotychczasowe kary administracyjne za lichwę, stosowane przez Oddział walki z lichwą w wysokości 200 milionów marek grzywny i 3 miesięcy aresztu bezwzględne zostały z rozporządzenia Rady Ministrów podwyższone do 10 miliardów marek i 3-ch miesięcy bezwzględne aresztu, jako najwyższy wymiar kary.

Nowi właściciele Kapitulki. P. Aleksander Górski weteran b. wojsk powstańczych z r. 1863, dotychczasowy właściciel majątku Kapitulka pod Włocławkiem w tym dniach, aktem rejentalnym sporządzonym u notariusza Kowalewskiego zrzekł się wszelkich praw majątkowych na korzyść małż. Stpiczyńskich i Kazimierzostwa Mićskich.

Dowiadujemy się, że na terenach Kapitulki nowi posiadacze majątku pracują już nad założeniem kujawskiej hodowli ryb wysokich gatunków. Nowej placówce życzymy pomyślnego rozwoju.

Jak się ochronić przed odmrożeniem? Wobec silnych mrozów należy się chronić przed odmrożeniem, w skutkach bardzo bolesnem. Przedewszystkiem zaleca się bezwzględnie uodpornienie skóry przez zastosowanie, oblewając się zimną wodą, oczywiście w ogrzanej miejscy. Po dokładnem wysuszeniu skóry można ją lekko natrzeć wazeliną, zwłaszcza nos i uszy, najwięcej czule na odmrożenie. Ciepłe obuwie i szybki ruch zabezpieczą nogi od przemrożenia.

Z OKOLIC.

Lipno. (Okropna zbrodnia). Miasto nasze i okolica wstrząśnięte zostały wiadomością o strasznej zbrodni, dokonanej na całej rodzinie niejakiego Strycharskiego, zamieszkałego w lesie, pod Bobrownikami. O zbrodni dowiedziano się na trzeci dzień po dokonaniu. Zamordowani zostali: mąż, żona i troje dzieci; najmłodsze rok, starsze trzy, a najstarsze 5 lat. Przy życiu pozostała tylko siostra zabitej Strycharskiej, jednakże tak silnie jest poraniona, że narazie nie wiele jeszcze udało się od niej o napadzie dowiedzieć. Śledztwo prowadzi energicznie sędzia śledczy na powiat lipnowski p. Stawiński. Zbrodniarze zbiegli

w kierunku Nieszawy, lecz już tam ich nie znaleziono. Potworności zbrodni dopelnia fakt, że część twarzy zamordowanej Strycharskiej pożarły pozostałe w zamkniętej izbie koty. Jak zapewniają, władzom już udało się ustalić nazwisko jednego zbrodniarza.

Z Aleksandrowa Kujaw. Straż Ogniowa. Ze wszystkich stowarzyszeń i instytucji, które powstawały w naszym mieście najbardziej godną uwagi jest Straż Ogniowa Ochotnicza. Powstała przed kilku laty zaledwie, a już tak się wzmogła i utrwaliła, że mogła sobie kupić dość duży plac z domem piętrowym. W zeszłym roku zrobiono przybudówkę, a w tym jest w projekcie jeszcze większa rozbudowa. Na dole ma być urządzona obszerna szopa na narzędzia strażackie, a na górze duża sala teatralna ze sceną, kabiną na aparat kinematograficzny. Straż również dostаточно jest zaopatrzona w narzędzia pożarnicze i trzy sikawki; 10 beczek, wozy drabiny i t. p. Pamiętaliśmy również o nieodłącznej przy każdej straży orkiestrze. Wszystko to świadczy, że nasza Straż Ogniowa rozwija się na chlubę naszego miasta Aleksandrowa.

Dwie elektrownie. W tak małym mieście jak Aleksandrow są aż 2 elektrownie: miejska i kolejowa. Miejska ma za mało odbiorców w nocy i musi światło przerywać. Od północy miasto pogrąża się w ciemności. Elektrownia kolejowa źle funkcjonuje do tego stopnia, że przybywa na stację pociąg pośpieszny zagraniczny, a tu światło gaśnie i pasażerowie, którzy wyszli napić się szklanki herbaty nie mogą z powrotem trafić do drzwi. Ładne wyobrażenie będą mieli o nas goście zagraniczni. A można by temu zapobiedz. Puścić jedną elektrownię, która obsługiwałaby dworzec i miasto. Dużo wprowadziłoby się oszczędności i miasto miałoby, chociaż pod względem oświetlenia wygład europejski.

Z teatru.

Zespół artystów warszawskich z p. M. Jachno, śpiewakiem b. teatrów carskich rosyjskich, na czele dał w niedzielę w teatrze „Nowości“ wieczór pieśni, tańca i muzyki. Clou wieczoru stanowią numery, wykonane przez p. Jachno. Artysta obdarzony piękną postawą i potężnym

Kupujcie u chrześcijan!

głosem, śpiewem swym czarował publiczność, która niekiedy natarczywie domagała się „bisów”. P. Jachno jest śpiewakiem — polyglotą: śpiewał po polsku, rosyjsku, francusku, włosku i niemiecku. Artysta odśpiewał szereg arii operowych — z oper: „Lakme”, „Faust”, „Książ Igor”, „Carmen” — oraz kilka piosenek, z których najlepiej może wypadła o „Dwóch grenadierach”. Nadzwyczajna swoboda sceniczna i piękny głos barytonowy o skali rozległej cechują wykonanie p. Jachny. Publiczność darzyła go entuzjastycznymi oklaskami.

Do śpiewu akompanjował pianista prof. A. Piotrowski. Akompaniament był wyborny — gorszy tylko był instrument. Dalo się to we znaki prof. Piotrowskiemu przy wykonaniu rzeczy solowych. Piękna „Pieśń miłości” Griega brzmiała dziwnie bezdźwięcznie na tym fortepianie. Tak samo wypadły inne rzeczy. Publiczność jednak nagrodziła artystę gorącymi oklaskami, rozumiejąc, że na takim meblu trudno jest dokazać cudu.

Pięknym uzupełnieniem wieczoru były tańce p. Smolińskiej. Tancerka odtworzyła taniec „Serpentine”, „Wampir” (wspólnie z p. C. Smolińskim) i „Chryzantemy”. Wdzięk, lekkość, powiewność i harmonijna rytmika cechowały taniec p. Smolińskiej. Sztuką swą i swym wdziękiem p. Smolińska zdobyła sobie sympatię publiczności, która darzyła artystkę długo niemilknącymi oklaskami.

Wieczór był piękny i prawdziwie artystyczny, zwłaszcza p. Jachno dał nam tchnienie wielkiej sztuki. Ale... ale czegoś brakło. Brakło mianowicie dotrzymania tego, co się pisało w afiszach i programach. Zapowiedziany komik p. Jelecki nie przyjechał. Nie wykonano też „Dances modernes”, które figurowały w programie i których publiczność z ciekawością oczekiwała. Cóż robić! Artysty stołeczni mają to do siebie, że dużo obiecują, a znacznie mniej dotrzymują. Czyby się nie mogli pozbyć tego nieładnego przyzwyczajenia?..

Przytem — mały drobiazg, który się jednak dawał mocno we znaki publiczności: sala miała być „dobrze ogrzana”, a była... porządnie wyziębiona. To też mała blaga... Publiczność ogrzewał jedynie zapal dla sztuki.

Buf.

Z KRAJU.

Zjazd nauczycieli polonistów. Z inicjatywy Towarzystwa nauczycieli szkół średnich i wyższych odbędzie się w Warszawie w dn. 22 — 26 kwietnia r. b. pierwszy zjazd ogólnopolski nauczycieli polonistów.

Organizacją zjazdu zajmuje się specjalny komitet, na którego czele stoją: dr; Bohdan Nawroczyński, jako przewodniczący i p. Henryk Galle, jako jego zastępca.

Biurowi komitetu zjazdu znajduje się w Kole warszawskim T. N. S. W. (ul. Bracka Nr. 18).

Z Poznania. Ministerjum spraw wewnętrznych poleciło podległym organom przystąpić do wydalenia z granic polskich tylu obywateli niemieckich, ilu obywateli polskich władze niemieckie wydały z Meklemburgji. Odpowiednie polecenie otrzymało d. 9-go b. m. województwo poznańskie. Dotychczas wydano czterech obywateli niemieckich: właściciela dóbr Zawada, w pow. rawickim, Henryka Schoenfelda; dyrektora banku Wilhelma Sakriesa; Ernesta Liepmana z Nowego Tomysła i Hansa Heinnanna kupca ze Środy. W ciągu d. 10-go b. m. dekrety wydające miały otrzymać 10-kielku obywateli niemieckich. (A. W.)

Aresztowano w Bydgoszczy J. Boruszewskiego, obywatela, zamieszkałego w Nakle, będącego właścicielem domu przy ul. Senatorskiej w Bydgoszczy oraz Gruszczewskiego, urzędnika pewnej dużej firmy nafcianej. Powodem aresztowania był fakt wynajęcia przez Boruszewskiego Grusz-

czewskiemu mieszkania wzamian za odstępnę w wysokości 2 i pół miljarde marek polskich. Wiadomość o powyższej tranzycji doszła do sądu, który nakazał obu kontrahentów aresztować. (P. A. T.)

Z Krakowa. Nowa Reforma pisze, że śledztwo sądowe w sprawie zaburzeń listopadowych w Krakowie jest już na ukończeniu i za kilkanaście dni przygotowane będą akta oskarżenia. Od poszczególnych kwalifikacji czynu zależeć będzie, czy i którzy oskarżeni będą odpowiadali przed sądem przysięgłych, czy przed zwyczajnym trybunałem. Co do oskarżonych o zbrodnię z par. 6 i 63 u. k. (gwałt publiczny, bunt i rozruchy) areszt śledczy pod żadnym warunkiem uchylony być nie może. Prawdopodobne kary, które dotkną oskarżonych, będą mieściły się w granicach od 1 roku więzienia do więzienia dożywotniego. Rozprawy przed sądami przysięgłych odbędą się w najbliższej lutowej kadencji sądów przysięgłych.

Linje telefoniczne w Krakowie wiele ucierpiały wskutek opadów śnieżnych. W wielu punktach miasta można widzieć zwisające druty, które, stykając się z innymi drutami, tamują ich działanie. Wskutek tego znaczna część abonentów tak kosztownego dziś telefonu nie może z niego korzystać.

Organizacja lokatorów. Pod nazwą „Powszechny Związek lokatorów i sublokatorów Rzeczypospolitej Polskiej” zarejestrowano w tych dniach statut centralnej organizacji lokatorskiej. Organizacja ta jest wynikiem wszechpolskiego zjazdu przedstawicieli zrzeszeń lokatorskich, jaki odbył się w październiku r. z. Związek skupia w sobie dwadzieścia kilka zrzeszonych miast, jako oddziały, z liczbą przeszło 170 tysięcy członków. Biuro Związku mieści się przy ulicy Leszno nr. 53.

Onegdaj oddział warszawski urządził wiec lokatorski, na którym mówcy zapoznali zebranych z nowym projektem ustawy o ochronie lokatorów, przyjętym w dwu czytaniach przez sejmową komisję prawniczą, oraz z wynikami delegacji od zarządu głównego Związku u p. prezesa rady ministrów. Wiec odbył się godzinie 10 przed poł. w teatrze Kamińskiego, przy ulicy Oboźnej.

TELEGRAMY.

Państwowa pożyczka dolarowa.

WARSZAWA. 16.I. Dowiadujemy się, że Ministerstwo Skarbu postanowiło wprowadzić na giełdę warszawską 6% dolarową pożyczkę państwową, wypuszczoną jeszcze przez Polskę w 1910 roku dla Polaków w Ameryce. Obligacje tej pożyczki na 50 i 100 dolarów zostały przywiezione przez reemigrantów z Ameryki i w obrotach prywatnych sprzedane w 50% swej wartości. Duży zapas tych obligacji posiada P. K. K. P., która swego czasu nabyła je po bardzo dogodnym kursie.

Sprawa Kłajpedy w Lidze.

GENEWA. 16. I. PAT. Prezydent Rady Ligi Narodów mianował przewodniczącym komisji do sprawy Kłajpedy amerykańskiego finansistę Normana Davisa, który w roku 1919 był członkiem delegacji na kongres pokojowy, a później pracował w departamencie skarbu. Davis przyjął nominację i wyjeżdża w dniu 16 b. m. do Europy. Komisja składać się będzie z trzech członków, obywateli państw nie reprezentowanych w konferencji ambasadorów. Zadaniem jej jest do-

prowadzić do porozumienia pomiędzy konferencją ambasadorów, a rządem litewskim w sprawie komunikacji, organizacji portu, oraz statutu dla Kłajpedy.

Nowe trzęsienie ziemi w Japonji.

OSAKA 16.I. Pat. Miało tu miejsce silne trzęsienie ziemi, skutkiem którego przerwana została komunikacja kolejowa między Tokio i Osaką.

LONDYN 16.I. Pat. Reuter donosi z Osaki: Wskutek trzęsienia ziemi, połączenie telegraficzne i telefoniczne między Tokio a Osaką zostało przerwane. Połączenie kolejowe między Tokio a Jokokohą jest utrudnione.

Na przedmieściu Tokio Sugano — wybuchł pożar. Koło miejscowości Fuyagawa pociąg kolejowy skutkiem trzęsienia ziemi wpadł do rzeki, a 6 pociągów zostało wyrzuconych z szyn. W Tokio zginęły 4 osoby, w Jokokohie zostało zniszczonych 600 domów.

Dochody Forda.

LONDYN (AW). Dzienniki tutejsze podają, że dzienny dochód znanego fabrykanta samochodów Forda wynosi około 200.000 fnt. ang. Roczny dochód w 1923 r. przekroczył 170 milj. fnt. ang.

Kampanja przeciw frankowi.

PARYŻ 16. I. (Pat). Poincare przyjął ministrów: finansów, spraw wewnętrznych i sprawiedliwości i omawiał z nimi środki, jakie rząd zamierza przedsięwziąć celem przeszkodzenia rozmaitym manewrom, zmierzającym do dewaluacji franka.

Spadek franka francuskiego.

PARYŻ 16. I. (Pat). Na dzisiejszej giełdzie nastąpiła dalsza zniżka franka francuskiego. Generalny syndykat giełdy handlowej wobec nadzwyczajnej haussy funta angielskiego i dolara amerykańskiego postanowił nie notować dzisiaj kursów żadnych artykułów spożywczych.

Poszczególne fazy notowań dewiz były następujące: Funt angielski z 91.75 doszedł do 96.10, dolary z 21.50 do 22.71.

LONDYN 16. I. (Pat). Jak donosi londyński „Daily Mail” rząd francuski projektuje następujące zarządzenie: 1) Nałożenie nowego specjalnego podatku, który ma przynieść 100 milionów funtów sterlingów rocznie; 2) sprzedać te monopole państwowe, które pod zarządem państwowym nie opłacają się; 3) zaprowadzić daleko idące oszczędności.

Wzrost cen w Ameryce.

WASZYNGTON (AW). Biuro statystyczne przy Min. Pracy ogłasza, że wzrost kosztów utrzymania w 32 Stanach wykazuje wzrost o 72 proc. w porównaniu z okresem przedwojennym.

Separatyści wyjęci z pod prawa.

BERLIN. AW. Przywódca separatystów Matthes wystosował pismo do prezydenta Rejchstagu z zapytaniem, czy gdyby separatyści weszli do parlamentu, korzystać będą z nieetykalności. Prezydent odpowiedział, że przywilej rozciąga się wyłącznie na działalność posłów podczas wykonywania obowiązków poselskich w parlamencie. Działalność separatystów podpada pod artykuły o zdradzie stanu.

Choroby piersiowe, kaszel, duszność
usuwiają: **BALSAM THIOCOLAN AGE;**
Balsam Thiocolan z phytiną. Używać za
poradą lekarza. Sprzedają apteki i składy.

KILKUWERSZÓWKI.

× Na miejsce ś. p. pos. Wacława Kryńskiego, do Sejmu wchodzi następny kandydat z listy Nr. 8 z okręgu Puławy—Garwolin—Łuków p. Konrad Kotkowski z Puław, należący do Zw. Lud. Nar.

OFIARY.

P. Karol Niezabytowski na pomoce naukowe gimnazjum im. Długosza 10.000.000 mk.

Beziemiennie na potrzeby gimnazjum Długosza 10.000.000 mk.

Cech Rzeźniczy na Dom miłośniczkę 4.000.000.

PP. Bronisław i Zygmunt Miercslawscy na T-wo św. Winc. a Paulo mk. 5.000.000.

Zamiast wieńca na trumnę zasłużonego prac. śp. F. Broswitz, Dyrekcja i urzędnicy biurowi fabr. Celulozy składają 33.000.000 na Ligę Obr. P. Państw.

KOZŁEK JAZDY KOLEJĄ

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:

do Gdańska:

osobowy o godz. 12¹² w poł.

osobowy " " " 12 w nocy.

do Bydgoszczy:

osobowy o godz. 3⁴⁶ w nocy.

do Poznania:

Pospieszny o godz. 2⁵⁸ w nocy.

do Torunia:

Osobowo-towarowy o godz. 8¹⁵ rano.

osobowy " " " 7²⁸ wiecz.

do Warszawy:

Posp. z Poznania o godz. 2²² w nocy.

Osob. z Gdańska " " " 5⁰⁸ rano.

z Torunia przez Skierniewice o godz. 7⁵⁰ rano.

" z Bydgoszczy " " " 12⁰⁶ w poł.

Os.-t. z Torunia o " " " 3⁵⁰

(tylko do Łowicza) " " "

Os. z Gdańska o godz. 4⁴⁸ " "

do Łodzi Kaliskiej:

(bepośrednio przez Łowicz)

Osob. z Gdańska o godz. 5⁰⁸ rano.

do Łodzi Fabrycznej:

(przez Skierniewice)

Osob. z Gdańska o godz. 4⁴⁸ po poł.

KOZŁEK JAZDY KOLEJĄ

do Sompolna godz. m. rano

4 godz. po południu.

do Brześcia Kuj. godz. 6 m. 30 rano.

z Sompolna " " " 5 m. 30 pp.

z Brześcia Kuj. godz. 9 m. 20 rano

godzina wieczorem

z Brześcia Kuj. godz. 9 m. 20 rano

" " " godz. 8 m. 50 wiecz.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Dom. Sokolowo powiat Rypiński pocz. Golub poszukuje od 1/4 na ordynarję kucharza i służącego. — Tylko dobre świadectwa będą uwzględnione.

Dom Bochenna dwiat Rypiński pocz. Golub poszukuje na ordynarję od 1/4 służącego w jednej osobie. — Uwzględnienie tylko dobro świadectwa.

Łyżwy „Nurmy” Nr. 27 mało używane okazjnie do sprzedania. Wiadomość w Administracji „Słowa Kujawskiego”.

Po cenach przystępnych obiady smaczne, zdrowe. Ul. 3-go Maja nr. 26 F. Kostrzewska.

Odmrożenie. Maść (z ko-
mroziol” leczy, got
ranki, zapobiega odmra-
żaniu się. Sprzedają apte-
ki i składy apteczne.

